

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Alia quædam ad Angelorum notitia[m] spectatia[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

buerint, quam in secundo, in secundo quam tertio, & sic deinceps, & hoc pacto, quo quis in dignitate est excellentior, ita & in gratia alios excedat.

V. Dices, hinc sequi, vel in altioribus choris esse aliquos Angelos in minore gratia & gloria perfectione, quam in inferioribus, vel post merita mutasse locum, & quosdam ex inferiore ordine ascendisse ad superiorem, alios ex superiore ad inferiorem descendisse. Sequela probatur: ut enim inter homines, ita & inter Angelos contingere potuit, ut qui majorem primo creationis instanti gratiam acceperat, minus intente, qui minorem, fortius majorique contentione illi responderit, sicque multo plus gratia per merita receperit, & hoc pacto nonnullos in gratia, & consequenter in gloria superet, qui in altiori choro existebant.

VI. Respondetur neutrum sequi: in primis enim dici posset, Deum per scientiam conditionatam videntem quinam intensius cum gratia essent cooperaturi, eos in primo choro seu ordine collocasse. Deinde dicunt multi Angelos, quo gradu unus alium in prima gratia superabat, eodem superasse in meritis & gloria; eos vero, qui in gratia erant aequales, aequaliter ei cooperatos esse, sicque in meritis, & gloria esse similiter inter se aequales.

VII. Tertio dico, quamvis non videatur credibile, quin inter tot Angelorum millia, maxima fuerit in merendo, & gratia cooperando diversitas, in eo & quin nonnulli in meritis, & consequenter in gloria, quosdam superent, quibus in via, quoad primam gratiam sine meritis collatam, erant aequales, aut etiam fortasse inferiores: verisimilius tamen est, hanc mutationem & excessum, quamvis in omnibus forte choris, inter quosdam qui illius chori erant, contigerit, nihilominus chori ejusdem limites non excessisse, ita nimirum ut Angelus chori inferioris Angelum superioris chori in meritis, gratia, & gloria superaverit, sed infimus supremi in merendo, & consequenter in gratia & gloria superavit supremum infimi.

Merita inferioris Angeli gratiam altius in choro superioris non exaequant.

VIII. Quoad daemones, indubitatum apud omnes est, eos caput aliquod, seu principem habere, cumque esse Beelzebub, seu Luciferum; haec enim & Theologorum ferme omnium est sententia, & communis fuisse videtur Judaeorum opinio, dum, ut habetur Matthaei 12. v. 24. de Christo dicebant, *Hic non ejicit daemones, nisi in Beelzebub principe demoniorum.* Imò Christus ipse hanc inter daemones subordinationem, & unius in reliquos principatum agnoscere videtur verbis immediatè sequentibus: *Quomodo stabit regnum ejus.*

IX. Quares, utrum hic principatus Lucifero ex sola majori perfectione naturali conveniat, utpote daemoneum, imò Angelorum omnium, ut diximus, in natura supremo. Afirmat S. Thomas: alii tamen negant; tum quia inter homines videmus, non eos semper, qui ingenio, aliisque naturae dotibus ceteris antecellunt reliquis praefici,

iisque cum auctoritate praefisse: saltem hoc ipsis à natura non debetur. Imò caelum, res inanimata, multisque gradibus homine, leone, ac ceteris animantibus, imò plantis etiam & arboribus, ut multi putant, inferius, in his tamen omnibus suum habet influxum. Deinde quivis Angelus inferior esset Angeli perfectioris subditus, sicque infimus Angelus tot dominos haberet, quot Angelos se perfectiores.

X. Aiunt ergo daemones reliquos, communi consensu in Luciferi electionem conspirasse, cumque sibi praeficisse, tum quia omnium erat natura praestantissimus, tum ex odio Dei, utpote qui cum plus ceteris offenderat, aliosque ad illum offendendum induxerat, tum etiam ex malevolentia & invidia erga homines, cujus nimirum industria & artibus, & per se, & ministros à se constitutos, homines in gravissimas Dei offensiones, acerbissimosque tandem inferni cruciatus pertractum iri sperabant.

XI. Sicut autem Lucifer daemoneum omnium caput est & princeps, ita & in inferioribus etiam daemoneum ordo quidam est, & praetatio, ut docet S. Thomas 1. p. q. 109. art. 1. & 2. Lucifer quippe ut superbe Deum imitetur, sicut Deus Sanctos Angelos in tres Hierarchias, & novem choros ad rectam mundi administrationem, hominumque salutem procurandam dividit, ita is nefandam illam daemoneum catervam in varias classes ac series distribuit, ut humano generi, qua possint ratione, nocumentum inferat. Nec singulis tantum hominibus singulos malignos spiritus designat, qui eos assidue impugnent, sed regnis etiam omnibus ac provinciis daemoneum aliquem praeficit, qui miferos mortales quoquo modo ad scelera pelliciat: ad quem insuper finem unicuique vitio unum ex nefaria illa turba ascribit, ut omni data occasione homines ad illud per summum scelus instiget. Ad quam rem appositè S. Hieronymus, *Cunctorum, inquit, daemoneum, qui in hoc seculo debacchantur, caput est Beelzebub, princeps demoniorum, & singulorum turbae habent capita, & principes suos, verbis gratia spiritus fornicationum habet praepositum suum, &c.* Quo fortasse sensu ab Apolloto ad Ephes. 6. v. 12. vocantur *rectores tenebrarum harum.*

An Luciferi in principem electionem daemones omnes conspirant.

Inter inferiores etiam daemones ordo quidam est, & praetatio.

Omni quo potest modo daemoneum humano generi officere conatur.

SECTIO TERTIA.

Alia quaedam ad Angelorum notitiam pertinentia.

QUAERES primò, utrum ex singulis Angelorum choris, seu ordinibus aliqui mittantur. Mitti Angelum est cum de loco ad locum Dei jussu migrare. Missio haec est duplex, visibilis & invisibilis: illa tunc contingit, cum Angelus in loco, ad quem mittitur, signum aliquod externum edit, quo ejus praesentia innotescit. Missio invisibilis est, quando mutat quidem locum, sed nullum hujusmodi signum exhibet.

II. Nonnullorum ergo opinio est, non ex omnibus choris, sed quatuor tantum vel quinque ultimis Angelos mitti, reliquos autem choros solummodo assistere. Haec videtur mens S. Thomae hic, q. 112. art. 2. quem sequuntur Thomista. Idem docet S. Bonaventura in 1. dist. 10. Grado tract. 16. Disp. 4. num. 7. ob Sancti Dionysii, & S. Gregorii auctoritatem. Vasquez hic, Disp. 244. cap. 2. quem sequitur Arriaga disp. 21. sect. 4. sine, aut rem hanc esse dubiam.

I. Quid sit Angelum mitti.

Missio duplex, visibilis & invisibilis.

II. Afferunt multi ex inferioribus tantum choris Angelos mitti.

III. Sacris tamen Literis conformius mihi videtur, quod affirmat Scotus, Durandus, Gabriel in 2. dist. 10. Valentia Disp. 8. quæst. 6. punct. 2. Salmeron in Epist. ad Hebræos, & alii, supremos scilicet Angelos, quamvis non ordinariè, interdum tamen ad nos mitti.

IV. Probatur primò ex illo Isaia 6. vers. 6. ubi ait Propheta, *Volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, & tetigit os meum, &c.* secundò Ezechielis 10. dicit Propheta vidisse se quatuor animalia, eaque ut insinuat juxta terram, hæc autem animalia vocat Cherubin; ergo aliqui etiam ex supremis Angelorum choris ad homines mittuntur. Tertio, Daniël cap. 10. v. 13. ait: *Michaël, unus de principibus primis venit in adiutorium meum.* Eiusdem etiam S. Michaëlis ad homines adventum, & apparitionem in monte Gargano Ecclesia celebrat octava Maii. Sanctus etiam Raphael, qui se unum testatus est esse ex septem qui astant ante Deum, quod denotat eum esse unum è septem primis, missus est ad Tobiam.

V. Hæc certè probare videntur, supremos etiam Angelos, quamvis non ordinariè (qua de causa vocantur assistentes, non ministrantes) subinde tamen à Deo ad nos mitti. Hoc ulterius probat locus ille Apostoli ad Hebræos 1. v. 14. ubi universim de Angelis dicit, *Nonne omnes sunt administratores spiritus, in ministerium missi, &c.* Angelum etiam, qui Luca 22. v. 43. missus dicitur ad confortandum Christum, par est credere fuisse ex præcipuis: quod etiam de S. Gabriele ad Virginem missio iure quis affirmaverit. Scio varias ad hæc & alia Scripturæ loca adhiberi explicationes; nulla tamen est, quæ suam non habeat difficultatem: sicque hæc sacrarum Literarum testimonia plus huic sententiæ afferunt ponderis, quam auctoritas S. Dionysii & S. Gregorii afferunt contrariæ, præsertim cum huic etiam sententiæ non desit Sanctorum Patrum auctoritas, maximè S. Athanasii, qui Serm. 3. contra Arrianos eam expressè tradit. Imò nonnulli existimant S. Dionysium & S. Gregorium nihil certi hac in re statuisse.

VI. Secundò hic quæri solet circa Angelorum illuminationem. Qua in re constans est sanctorum Patrum & Theologorum sententia, Angelos inferiores à superioribus illuminari, variarumque ab iis veritatum notitiam accipere, Deo, ut ait S. Dionysius, ita disponente, ut infima per media, media per summa regantur, & administrantur. Hæc autem illuminatio fit per locutionem, suprâ Disp. 75. explicatam, sive id per characterum efformationem fiat, sive per actum intellectus aut voluntatis ad alterum directum. Hoc, inquam, modo Angelus superior veritatem aliquam inferiori proponit, eumque magistri instar erudit & instruit, hancque ab eo ignorantiam depellendo, intellectum ejus, ut dici solet, purgat, & perficit. Nec quidquam hic difficultatis occurrit,

quod in tractatu de locutione Angelicâ non est solutum.

Dices, hinc sequi, si Angelus inferior aliquid de futuris, vel secretis cordis superiori manifestet, quod illi antea erat ignotum, eum illuminare Angelum superiorem. Nonnulli concedunt consequentiam, Cum tamen plerumque negari soleat Angelum inferiorem posse illuminare superiorem, dici potest illuminationem non esse cuiuscumque rei ignotæ manifestationem, sed vel mysterii alicujus, aut veritatis supernaturalis, vel rei ad ministerium rectè obeundum pertinentis, eum illuminatio ad illuminationem dirigendum ordinetur: & in hoc illuminatio differt à simplici locutione: vel, ut verius dicam, illuminatio est de talibus rebus locutio.

Circa illuminationem hominum, quo scilicet pacto contingat, res est explicatu haud paulò difficilior. Pro cuius intelligentia notandum, illuminationem, duplicem esse, visibilem & invisibilem: visibilis tunc contingit, quando Angelus homini, corporali specie apprensus verbis eum aut signis instruit, vel, etiam non appareat, voces tamen quasdam aut signa in aere efformat, per quæ rem ei aliquam manifestat.

Invisibilis autem hominis illuminatio est, quando nullo signo visibili effecto, Angelus cultos exempli gratiâ, eum qui illius tutelæ committitur, ad varios virtutum actus excitat: quo etiam modo Angeli in somnis sine ullo corpore assumpto hominibus apparent. Quod de boni Angeli apparitione dicimus, & excitatione ad res pias atque honestas, idem de apparitione demonum dicendum, & instigatione ad malum.

Questionis hujus resolutio ad difficultatem tandem philosophicam devolvitur, quo pacto scilicet excitentur species. Dico itaque, nec bonum Angelum, nec malum, in intellectum immediatè, aut spirituales species agere posse, sed quicquid in hoc genere faciunt, faciunt mediatè, humorem scilicet alicquem, in humano corpore existentem movendo, qui cum una specie phantasmatis, cujus omnes species sunt materiales, majorem connexionem & sympathiam habeat, quam cum alia, & hoc modo speciem illam excitet, hæc autem excitata excitat speciem intelligibilem, sibi in intellectu respondentem, intellectus verò motus movet voluntatem.

Hoc etiam modo hominibus dormientibus nunc hoc objectum occurrit, nunc illud, juxta diversam corporis dispositionem: humor quippe aliquis uni alicui phantasmatis speciei, quicum peculiarem habet sympathiam, applicatus illam excitat, illa verò deinde aliam & aliam longa serie speciem excitat, & caput variis fatigat insomniis. Varia hic à nonnullis inquiruntur de motu Angelico: de hoc tamen fusè dictum est suprâ, Disp. 73. per totam, quò lectorem remitto.

De S. Dionysii & S. Gregorii mente hoc de re non constat.

Angeli inferiores à superioribus illuminantur

VII. *Virum An- gelum inferiorem illumina- re possit superiorem.*

VIII. *Illuminatio hominum duplex, visibilis, & invisibilis.*

IX. *Quid sit illuminationis invisibilis.*

X. *Excitatio phantasmatis speciei, excitatur intellectus.*

XI. *Species phantasmatis excitata, excitat speciem intelligibilem.*

Materiæ de Angelis, totiusque primæ partis, finis.

DISPV-